

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	103
Land:	Albanien
Kilde:	Landinfo
Titel:	Temanotat. Albania: Reise-, ID- og sivilstatusdokumenter
Udgivet:	23. november 2010
Optaget på baggrundsmaterialet:	14. december 2010

Temanotat

Albania: Reise-, ID- og sivilstatus-dokumenter

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Arbeids- og inkluderingsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A
Postboks 8108 Dep
N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70
Fax: 23 30 90 00
E-post: mail@landinfo.no
www.landinfo.no

SUMMARY

Albania now has a computerized civil registration database for registration of birth, marriage and death.

Albania has started issuing biometric ID cards and passports.

Computerized civil registration and biometric documents have strengthened the notoriety of Albanian documents.

SAMMENDRAG

Albania har etablert et databasert nasjonalt sivilstatusregister, og registreringen av fødsel, ekteskap og død gjennomføres nå elektronisk.

Albania har startet med utstedelse av biometriske ID-kort og biometriske pass.

Elektroniske registre og biometri styrker albanske dokumenters notoritet.

INNHold

1. Innledning	5
2. eksempler på Albanske dokumenter	5
3. Elektroniske registre.....	5
4. Registreringsrutiner.....	6
4.1 Reisedokumenter	6
4.1.1 Lovverket	6
4.1.2 Biometriske pass.....	6
4.2 Prosedyre for utstedelse av ordinært pass.....	7
4.2.1 Personer bosatt i utlandet	7
4.3 ID-dokumenter	8
4.4 Fødselsattest	8
4.5 Statsborgerskapsattest.....	9
4.6 Ekteskapsattest	9
4.7 Ugifteattest	9
4.8 Dødsattest	10
5. Kontroll av identitetsopplysninger	10
6. Korrupsjon og forfalskede dokumenter	11
7. Forfalskninger	11
7.1 Bruk av DISCS og Keesings document checker	11
7.2 Omfanget av falske dokumenter	12
8. Referanser.....	13

1. INNLEDNING

Rapporten tar for seg dokumenter knyttet til identitet og sivilstand, som pass, ID-kort fødselsattest, statsborgerskapsattest, ugifteattest, ekteskapsattest og dødsattest. Det gis særlig informasjon om søknads- og registreringsrutiner for utstedelse av pass og ID-kort. I tillegg vil det bli gitt informasjon om disse dokumentenes notoritet, herunder i hvilken grad det forekommer kontroll av identitetsopplysninger opp mot eksisterende registre, samt omfanget av korrupsjon og falske dokumenter i tilknytning til utstedelse av disse dokumentene.

Det finnes begrenset informasjon om albanske dokumenter og dokumentutstedelse fra åpne kilder. Mye av den foreliggende informasjonen er videre kun tilgjengelig på albansk.

2. EKSEMPLER PÅ ALBANSKE DOKUMENTER

Det finnes eksempler på albanske pass, både politipass, tjenestepass, diplomatpass, ordinære og biometriske pass, samt ID-kort og passérbrev (*laissez passer*) i dokumentbasen Keesings. I dokumentbasen DISCS finnes det eksempler på andre sivilstatusdokumenter, som fødselsattest, ekteskapsattest, ugifteattest og familiedokument.¹

Beskrivelser av ordinære og biometriske pass kan også gjenfinnes på Wikipedia (Wikipedia u.å.a), i likhet med informasjon om ID-kort (Wikipedia u.å.b).

3. ELEKTRONISKE REGISTRE

Med støtte fra Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE), Statistisk Sentralbyrå i Norge og EU (OSCE 2008a) har Albanias nasjonale folkeregister blitt oppgradert, slik at alle opplysninger om fødsel, ekteskap og dødsfall i dag registreres elektronisk. Det databaserte folkeregisteret gjør det mulig for albanske borgere å få utstedt nye, trykte sivilstatusdokumenter etter at tidligere papirbasert innhold har blitt registrert i elektronisk format. Opplysninger i folkeregisteret danner grunnlaget for utstedelse av biometriske ID-kort og biometriske pass.

Sivilstatusopplysninger til 4,2 millioner innbyggere er lagt inn elektronisk. De gamle papirdokumentene oppbevares ved de regionale sivilstatuskontorene (Zyra e

¹ Se mer om Keesings og DISCS i kapittel 5.

Gjendjes Civile / Civil Status Office), og vil brukes som historisk kilde og referansebase for lokale sivilstatuskontorer. De regionale kontorene er forpliktet til å utstede håndskrevne attester basert på arkivmateriale som ikke er tilgjengelig ved de lokale sivilstatuskontorene.

Behovet for digitalisering av folkeregisterets originale arkiver (skannede kopier av de fullstendige, originale arkivene) oppstod blant annet fordi det historiske materiale ikke var tilgjengelig ved de lokale sivilstatuskontorene. Videre oppstod et behov for oppgradering som følge av at eldre materiale ofte var i en dårlig forfatning. På denne bakgrunnen ba Direktoratet for sivilstatus² (General Directorate of Civil Status) og Innenriksdepartementet om teknisk støtte for å opprette et databasert arkiv som også ville være tilgjengelig for de lokale sivilstatuskontorene.³ Dette databaserte arkivet skal etter planen være tilgjengelig og søkbart ved de lokale sivilstatuskontorene (OSCE 2010, s. 1).

4. REGISTRERINGSRUTINER

4.1 REISEDOKUMENTER

4.1.1 Lovverket

Den albanske loven om pass er fra 23. november 2000 (Lov om pass 2000). I forbindelse med innføring av biometriske pass ble det gjort noen endringer i passloven i egen lov fra 22. juli 2010 (Lov om pass – endringer 2010).

Det albanske utenriksdepartementet informerer om prosedyrer for passutstedelse (all informasjon gis på albansk) på sine hjemmesider (Passregelverk 2009).

4.1.2 Biometriske pass

Etter at Albania startet utstedelsen av nye biometriske pass i 2009 (Balkan Insight 2009), passerte antallet utstedte biometriske pass én million i oktober 2010 (Balkans.com 2010). Sett regionalt, var det allerede i 2009 en stor andel albanske borgere som var i besittelse av et gyldig biometrisk pass.

Albanias nye biometriske pass er i samsvar med relevante ICAO⁴- og EU-standarder (EU Commission 2009, s. 43).

Utstedelsen av de gamle ikke-biometriske passene ble stanset i juni 2009 (EU Commission 2009, s. 43). Det skal ikke være tatt noen endelige beslutning om

² Dette direktoratet ble opprettet i 2002 i samsvar med loven om sivilstatus. Albania har imidlertid hatt en sivilstatustjeneste siden 1929. Dette direktoratet er foruten ansvaret for sivilstatus registrering også ansvarlig for adresseregistrering samt for ID-kort og pass.

³ Norske Statistisk Sentralbyrå, i samarbeid med OSSE, startet med et pilotprosjekt for Tirana, og har deretter arbeidet med de regionale arkivene i Durres, Kavaje, Lezhe, Kruje og Peqin.

⁴ International Civil Aviation Organization.

avsluttet gyldighetstid for de ordinære, gamle ikke-biometriske passene (Albanias ambassade i Stockholm, e-post 20. oktober 2010).

4.2 PROSEDYRE FOR UTSTEDELSE AV ORDINÆRT PASS

En søknad om pass må innholde et utfylt skjema, tre bilder samt fødselsattest. Søknaden må fremmes personlig hos politiet der vedkommende er permanent bosatt (Lov om pass 2000).

Gyldigheten av pass for barn under 16 år er fem år. Andre pass er gyldige for ti år (Lov om pass 2000). Barn under seks år, vil få et biometrisk pass, men det vil ikke bli tatt fingeravtrykk (Passregelverk 2009).

Barn kan få utstedt pass dersom det foreligger samtykke fra begge foreldrene. Samtykket må være bekreftet av notarius publicus (UDI 2003).⁵

Dersom borgeren er under 16 år, må vedkommende fremme søknad personlig sammen med minst én forelder eller foresatt (Passregelverk 2009).

Et nytt pass vil koste ca. 60 euro (Koci 2009).

Pass skal i utgangspunktet hentes personlig. Det åpnes også for at pass kan hentes av person med fullmakt eller av nært familiemedlem (ektefelle, foreldre eller voksent barn). For barn eller personer som på annen måte er umyndige, kan pass hentes av foresatte (Lov om pass – endringer 2010).

4.2.1 Personer bosatt i utlandet

Ifølge opplysninger fra det albanske utenriksdepartementet må albanske borgere bosatt i utlandet møte personlig ved passutstedelseskontorer i Albania for å få utstedt biometriske pass (Passregelverk 2010). Den albanske ambassaden i Stockholm (e-post 20. oktober 2010) kan imidlertid opplyse at det også er mulig å få utstedt biometriske pass ved Albanias ambassader i Italia og Hellas.

Tidligere har det ikke vært påkrevd for albanske borgere bosatt i utlandet å returnere til hjemlandet for å få utstedt pass. Albanske borgere som søkte om utstedelse av pass i utlandet, kunne henvende seg til sin ambassade / sitt konsulat med nødvendig dokumentasjon (fødselsattest, fem bilder og utfylt skjema). Ambasadene/konsulatene kunne ikke selv utstede pass, men sendte søknaden til konsulær seksjon i albansk UD (UDI 2003). Albanias ambassade i Canada har senere opplyst at pr. oktober 2007 kunne det være mulig å få utstedt pass ved ambassader i Europa. I en redegjørelse fra canadiske myndigheter gis detaljert informasjon om fremgangsmåte, krav til dokumentasjon og fullmakt (IRB 2007b).

Ifølge opplysninger fra Albanias ambassade i Stockholm (telefonsamtale februar 2009) kunne albanske borgere bosatt i Norge tidligere oppsøke ambassaden i forbindelse med søknad om pass. Ambassaden kunne ikke utstede pass, men for 20 € kunne søkeren få utstedt et fullmaktsdokument som vedkommende kunne sende til en slektning eller venn i Albania. Slektingen kunne så søke om pass på vegne av

⁵ Selv om man har fått omsorgsrett ved en rettskjennelse, har norske myndigheter fått opplyst at det likevel må fremvises samtykke fra begge foreldrene ved utreise. I en respons fra canadiske myndigheter fra 9. mai 2005 nevnes det ikke eksplisitt noe om krav til fullmakt dersom en av foreldrene har foreldreansvaret for barnet alene (IRB 2005).

vedkommende. Passet ville bli returnert i posten. Underskrift på passet ble skannet inn. Søkeren måtte identifisere seg med tidligere pass eller fødselsattest. Denne prosedyren synes i samsvar med redegjørelsen fra canadiske myndigheter (2007b). Prosedyren ved ambassaden i Stockholm gjaldt for de gamle ikke-biometriske passene. Ambassaden (e-post 20. oktober 2010) bekrefter at det nå ikke er mulig å få utstedt pass ved ambassaden i Stockholm, men at søknad må fremmes ved personlig fremmøte i Albania.

4.3 ID-DOKUMENTER

I perioden mellom 1991 og 2009 ble det ikke utstedt ID-kort i Albania (Wikipedia u.å.b), og albanske borgere anvendte pass eller fødselsattest for å legitimere seg (IRB 2006a). I 2007 påbegynte albanske myndigheter arbeidet med å elektronisk registrere sivilstatusopplysninger i en sentral database, og i januar 2009 ble de første biometriske ID-kortene utstedt (Wikipedia u.å.b; Balkan Insight 2009).⁶

Enhver albansk borger over 16 år må være i besittelse av et ID-kort (Lov om ID-kort 2002, jf. Beslutning av 2009). ID-kort kan imidlertid også bli utstedt til borgere under 16 år (Albanias ambassade, e-post 22. oktober 2010).

De biometriske ID-kortene inneholder foruten generell informasjon, fingeravtrykk og digitalt foto av innehaveren. Dokumentet koster ca. 10 euro.⁷ Albanske biometriske pass utstedes på bakgrunn av informasjonen i ID-kortene (Koci 2009).

For å få utstedt nytt ID-kort må borgere foreta en innbetaling av gebyr på postkontoret, som man får en kvittering på. Kvitteringen fremvises på sivilstatuskontoret der personinformasjonen er registrert. Etter at informasjonen er kontrollert, må borgeren fylle ut et søknadsskjema og de biometriske data må registreres. ID-kortet blir så trykket sentralt, og sendt tilbake til et distribusjonssenter der borgeren kan hente det (OSCE 2009).

ID-kort er påkrevd i tilknytning til en rekke forhold som utbetaling av pensjon, sosialhjelp og for opptak ved skoler (Lov om ID-kort 2002, jf. Beslutning av 2009).

4.4 FØDSELSATTEST

Fødselsattest utstedes av sivilstatuskontoret i kommunen der man er fødselsregistrert. Større byer som Tirana, Shkodra, Durres, Fier, Vlora, Korca og andre har flere slike kontorer.

Pr. oktober 2008, etter at Albania hadde gjennomført registreringen av all fødselsdata i det nye sentrale dataregisteret, fikk alle de 320 folkeregistreringskontorene mulighet til å utstede datautskrifter av fødselsattester (OSCE 2008a).

Fødselsattestformularet ble endret i 2003/2004, og skal være det eneste offisielle formularet.⁸ Attesten var da påført bilde, uavhengig av om attesten var original eller et duplikat. De første tre sifrene på attesten skal være nummeret til

⁶ Ifølge opplysninger fra Albanias innenriksdepartement skal det være søkt om 500 000 ID-kort pr. 14.april 2009.

⁷ Kostnaden er ALL 1 200. Enkelte grupper skal få ID-kort kostnadsfritt. Dette gjelder enkelte funksjonshemmede samt rom og egyptere. Andre grupper som for eksempel studenter og arbeidsledige, skal få ID-kortene til redusert gebyr.

⁸ Formularet blir distribuert av Direktoratet for sivilstatus i Innenriksdepartementet.

sivilstatuskontoret i kommunen der vedkommende person er fødselsregistrert. Sifrene på attestene skal gjøre det mulig å finne frem til kontor og offentlig ansatt som har utstedt attesten. Serienummeret skal stemme overens med stemplet som anvendes (IBR 2007a). Formularet synes å være det samme også etter innføring av elektroniske registre⁹ (OSCE 2008a). Albanias ambassade i Stockholm (e-post 22. oktober 2010) har imidlertid opplyst at fødselsattester ikke lenger har bilde.

Tidligere attester ble skrevet ut på grunnlag av opplysningene i såkalte “fundamental registry books” – et desentralisert albansk sivilt registreringssystem. Dette registeret er “datert” 1974 (IBR 2007a).

Det er vanlig med personlig fremmøte i forbindelse med å hente fødselsattest, men det er også kjent at familiemedlemmer har fått hentet fødselsattest (IBR 2007a). I forbindelse med UDIs tjenestereise til Albania i 2003 fikk man opplyst at det var gjennomført en regelendring som gjorde at borgere bosatt i utlandet ikke lenger behøvde å møte personlig for å få utstedt fødselsattest. Det måtte imidlertid fremlegges en skriftlig fullmakt (UDI 2003). Canadiske myndigheter bekrefter i en kort redegjørelse fra oktober 2008 at det skal være mulig å hente identifikasjonsdokumenter for andre, dersom det foreligger fullmakt (IBR 2008).

Fødselsattestene er gyldige i tre måneder fra dato for utstedelse (Albanias ambassade i Stockholm, 22. oktober 2010).

4.5 STATSBORGERSKAPSATTEST

Statsborgerskap reguleres av den albanske statsborgerskapsloven fra 1998 (Lov om statsborgerskap 1998).

Så langt Landinfo er kjent med finnes det ingen statsborgerskapsattest for albanske borgere.

I Albania finnes det derimot et familiedokument. Et eksempel på et slik dokument finnes på DISCS. Dette dokumentet utstedes også fra sivilstatuskontoret. Alle familiemedlemmer eller en person med fullmakt kan hente/bestille dette dokumentet (UDI 2003).

4.6 EKTESKAPSATTEST

Et eksempel på ekteskapsattest finnes på DISCS.

Dette dokumentet er utstedt av sivilstatuskontoret. Partene kan hente/bestille dette dokumentet (IBR 2007a).

4.7 UGIFTEATTEST

Et eksempel på ugifteattest finnes på DISCS.

Albania har startet med å utstede datautskrifter/trykte versjoner av sivilstatusdokumenter som skal erstatte de tidligere håndskrevne dokumentene (OSCE 2008a).

⁹ I OSCE 2008a er det presentert et bilde av den omtalte attesten.

4.8 DØDSATTEST

Dette dokumentet utstedes av sivilstatuskontoret. Familien til avdøde kan hente/bestille dokumentet (UDI 2003).

5. KONTROLL AV IDENTITETSOPPLYSNINGER

Allerede før innføringen av elektroniske registre og biometriske ID-kort og pass ga U.S. Department of State, Bureau of Consular Affairs, følgende generelle beskrivelse av fødsels-, ekteskaps-, skilsmisse- og dødsattester fra Albania:

Most civil documents are available and reasonably reliable. There are some villages where records may have been destroyed in World War II. Documents may appear crude and simplistic, but that is what is in use within the country. There does not appear to be any restriction on sending the documents abroad (U.S. Department of State u.å.).

Innføringen av elektroniske registre og biometri har økt dokumentsikkerheten. Det er imidlertid ifølge EU-kommisjonen nødvendig med god kontroll for å sikre at data fra andre kilder ikke blir benyttet, samt at tilfredsstillende menneskelige og finansielle ressurser blir tildelt for å sikre god funksjonalitet og sikkerhet. Ytterligere tiltak er påkrevd for å bedre integritet og sikkerhet omkring prosedyrene for biometriske pass. Det blir videre påpekt at opplæringsprogrammet for tjenestemenn som arbeider med pass er utilfredsstillende bl.a. i forhold til korrupsjon (EU Commission 2009, s. 43).

Ansatte på sivilstatuskontorene har fått opplæring, og utstedelsen av ID-kort foregår ifølge EU-kommisjonen (2010, s. 5) på en effektiv og sikker måte. Siden februar 2009 har det nasjonal folkeregisteret vært den eneste kilden til sivilstatusopplysninger, og manuelt utstedte fødselsattester er ikke lenger gyldige. Et eget ID-nummer er utdelt til alle borgere. Dette nummeret er permanent, og endres ikke for eksempel i forbindelse med navnebytte.

Utstedelsen av nye biometriske pass er sentralisert i Tirana. Siden 2010 blir det automatisk foretatt et søk i politiets database for etterlyste personer. Prosessen med utstedelse av pass skjer ved et passutstedelseskontor i Tirana som blir drevet av en privat kontraktør (ALEAT) på vegne av det albanske innenriksdepartementet. Senteret er blitt oppgradert med videoovervåking, de ansatte arbeider skiftordninger med spesifikke arbeidsoppgaver og med områdevis autorisasjonstilgang avhengig av funksjon. Blanke dokumenter blir forvart på et sikkert sted, og antallet dokumenter utstedt blir kontrollert etter hvert skift. Distribuering av passene til politistasjonene utføres av det albanske postvesenet med bruk av særlige sikrede biler. Passene blir utlevert hos politiet av personer fra ALEAT. Søkeren må dokumentere seg med biometrisk ID-kort. Søkerens gamle pass blir registrert som ugyldig, og blir gjennomhullet Personalet som arbeider med utstedelse og distribusjon av pass, blir spesielt valgt ut, og får spesiell opplæring; herunder antikorrupsjonsopplæring (EU Commission 2010, s. 5).

6. KORRUPSJON OG FORFALSKEDE DOKUMENTER

Korrupsjon er meget utbredt i Albania. I en undersøkelse gjennomført i 2006, var andelen av befolkningen som oppgir å ha betalt bestikkelse 66 %. Dette er markant høyere enn øvrige land i regionen, og over gjennomsnittet for afrikanske land. Andelen har ifølge undersøkelsen økt markant fra 2005 til 2006 med over 30 prosentpoeng (UNODC 2008).

I en redegjørelse fra canadiske myndigheter fra 2006 vises det til en rekke oppslag i albanske aviser om bruk av falske dokumenter, herunder pass, særlig i forbindelse med menneskehandel. Det har fremkommet opplysninger om forfalskede albanske pass (av den gamle typen). Høsten 2005 ble det avdekket et laboratorium i Albania, der det ble funnet falske/forfalskede dokumenter og stempler. I 2005 og 2006 skal myndighetene ha arrestert en rekke personer som hadde fabrikkert falske dokumenter. Flere personer ble også arrestert for bruk og innehav av forfalskede dokumenter (IRB 2006b).

EU-kommisjonen skriver (2009, s.12) at korrupsjon er utbredt på mange områder, og fortsetter å være et særlig alvorlig problem. Et eget kontrollorgan – The Department for Internal Administrative Control and Anti-Corruption (DIACA) – har oppgaver knyttet til internkontroll med den offentlige administrasjonen i Albania. Ifølge EU-kommisjonen bør organet styrkes. Etterforskningskapasiteten i forhold til å rettsforfølge tilfeller av korrupsjon er svak, rent generelt, grunnet manglende ekspertise, koordinering og gode metoder. Domfellelsesraten i korrupsjonssaker er fortsatt lav (EU Commission 2009, s.12).

EU-kommisjonen (2010, s. 5) skriver at pr. april 2010 var det ikke rapportert om korrupsjon i forbindelse med utstedelse av biometriske pass. Det er derimot avdekket 10 saker der personer har fremmet flere søknader om pass med ulike personlige opplysninger. Disse sakene er under etterforskning (EU Commission 2010, s 4).

7. FORFALSKNINGER

7.1 BRUK AV DISCS OG KEESINGS DOCUMENT CHECKER

DISCS er en nederlandsk dokumentdatabase utviklet for å bistå saksbehandlerne i offentlig forvaltning med vurdering av sivile dokumenter. Basen er kun tilgjengelig til intern bruk i forvaltningen for autoriserte brukere. Basen inneholder eksempler på og detaljer om ulike dokumenter (blant annet fødsels- og ekteskapsattester og ID-kort) fra en rekke land, og advarer mot kjente forfalskninger som er i omløp. DISCS er under oppbygging, slik at det varierer hvor godt dekket de forskjellige landene er, men den blir stadig oppdatert.

Keesing Document checker er en nettbasert betalingstjeneste med eksempler på pass og andre ID-dokumenter. Basen har gode zoom-muligheter for å studere stempler, vannmerker og andre detaljer. Nye oppdateringer føyes til omtrent én gang pr. måned.

7.2 OMFANGET AV FALSKE DOKUMENTER

Landinfo vil bemerke at vi har liten kjennskap til i hvilken grad det forekommer falske albanske dokumenter.¹⁰ Omfattende organisert kriminalitet i området knyttet til ulike former for smugling av for eksempel sigaretter, narkotika og mennesker, vil imidlertid kunne indikere at det finnes miljøer som både kan ha interesse av å bruke samt produsere slike dokumenter. Behovet for totalt forfalskede dokumenter blir imidlertid, slik Landinfo ser det, antagelig mindre dersom det er mulig å få utstedt ekte dokumenter med falskt innhold mot bestikkelse. Det er rapportert om albanere som anvender seg av falske greske og italienske oppholdstillatelser, og tilfeller av at albanske grensekontroll har latt dette passere (IRB 2006b). Falske og forfalskede dokumenter blir i mange tilfeller brukt for å skaffe innreise til Schengenområdet. Som sådan vil det være selve innreisetillatelsen det vil være behov for å forfalske. Slik Landinfo vurderer det har behovet for å anvende falske albanske pass i forbindelse med å skaffe seg et uriktig oppholdsgrunnlag ikke vært så stort. Det er i Norge imidlertid blitt avdekket at en rekke albanske borgere som har oppholdt seg i landet på falske belgiske og italienske pass. Ifølge Aftenposten skulle dette gjelde omkring 500 albanere (Haukås 2010).

Med EUs planer om innføring av visumfrihet for albanske borgere, kan en ikke se bort fra at det oppstår økt interesse for falske albanske pass. Dette vil for eksempel også kunne gjelde for borgere av Kosovo med albansk bakgrunn, da det foreløpig ikke er planer om tilsvarende visumfrihet for borgere av Kosovo. Innføringen av biometriske albanske pass og nye biometriske albanske ID-kort vil imidlertid ha gjort det betydelig vanskeligere å forfalske disse dokumentene.¹¹

I oktober 2010 ble det gjennomført arrestasjoner og ransakinger på flere adresser i Tirana. Det ble beslaglagt blant annet skannere og blanke dokumenter, Schengen-visa, oppholdstillatelser og reisedokumenter. Politiet i Tirana opplyste at det organiserte nettverket forfalsket dokumenter, ID-kort, pass, visum, stempler og formular og assisterte ved ulovlig grensepassering. Hvert dokument ble solgt for mellom 800 til 4000 euro. Ekspertene har i forbindelse med arrestasjonene uttalt at høyst sannsynlig er også offentlig ansatte og ambassadepersonell involvert (Southeast European Times 2010).

¹⁰ Her presiserer vi at vi sikter til at selve dokumentet er falsk, og ikke ekte dokumenter med manipulerede opplysninger.

¹¹ Vi understreker imidlertid at det ikke er gitt at myndighetene i et land har anledning til, eller ønske om, å bruke innhentede biometriske data til å hindre at en person får utstedt dokumenter med forskjellige identitetsopplysninger, men samme biometriske data. I Norge har for eksempel Datatilsynet satt en stopper for at fingeravtrykk som registreres i forbindelse med utstedelse av biometriske pass lagres i et sentralt register (se artikkel i Aftenposten, Johansen 2010).

8. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Balkans.com (2010, 5. oktober). One millionth biometric Passport issued in Albania. *Balkans.com*. Tilgjengelig fra <http://www.balkans.com/open-news.php?uniquenumber=73514> [lastet ned 26. oktober 2010]
- Balkan Insight (2009, 16. januar). Albania Issues New IDs, Biometric Passports. *Balkan Insight*. Tilgjengelig via <http://www.albanianeconomy.com/news/2009/01/16/albania-issues-new-ids-biometric-passports/> [lastet ned 26. oktober 2010]
- European Commission (2009, 14. oktober). *Albania 2009 Progress report*. Brussel: European Commission. Tilgjengelig fra http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2009/al_rapport_2009_en.pdf [lastet ned 26. oktober 2010]
- EU Commission (2010, 19. april). *Updated Assessment of the implementation by Albania of the roadmap for visa liberalisation*. Brussel: European Commision. Tilgjengelig via <http://www.esiweb.org/index.php?lang=en&id=353> [lastet ned 21. november 2010]
- Haukås, E. (2010, 11. april). Norske dører åpne for ID-svindlere. *Aftenposten.no*. Tilgjengelig fra <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/article3601446.ece> [lastet ned 26. oktober 2010]
- IRB, dvs. Immigration and Refugee Board of Canada (2005, 9. november). *Albania: Documentation required and procedures to be followed by a parent wishing to travel abroad with a minor child in the absence, or without the consent, of the second parent*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/country,,IRBC,,ALB,4562d8b62,45f147e511,0.html> [lastet ned 26. oktober 2010]
- IRB (2006a, 20. oktober). *Albania: Whether the proposed national identity card has been issued; whether the leternjoftim is the main identity document used in the country (2005 – 2006)*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/country,,IRBC,,ALB,4562d8b62,45f147de2f,0.html> [lastet ned 26. oktober 2010]
- IRB (2006b, 16. oktober). *Availability of fraudulent identity documents, including incidents where individuals were detained for using these false documents and government measures designed to address this situation (2005-September 2006)*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig <http://www.unhcr.org/refworld/country,,IRBC,,ALB,4562d8b62,45f147dfa,0.html> [lastet ned 26. oktober 2010]
- IRB (2007a, 3. oktober). *Albania: Description of valid birth and marriage certificates, including the general paper quality of original documents; register numbers and register years; description of family certificates; whether an*

individual with power of attorney who is applying for a birth certificate on behalf of an applicant may provide the applicant's photo to the authorities. Ottawa:

IRB. Tilgjengelig fra

<http://www.unhcr.org/refworld/country,,IRBC,,ALB,4562d8b62,474e89541e,0.html> [lastet ned 26. oktober 2010]

- IRB (2007b, 10. oktober). *Albania: Procedure to obtain a passport from outside the country; type of identification needed to apply for a passport overseas; whether the policy for obtaining a passport has changed*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/country,,IRBC,,ALB,4562d8b62,474e89521a,0.html> [lastet ned 26. oktober 2010]
- IRB (2008, 1. oktober). *Albania: Whether a person in Albania may apply for and pick up identification documents on behalf of another person*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/country,,IRBC,,ALB,4562d8b62,492ac7c6c,0.html> [lastet ned 26. oktober 2010]
- Johansen, P. A. (2010, 21. mai). Politisommel hjelper kriminelle. *Aftenposten.no*. Tilgjengelig fra <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/article3661518.ece> [lastet ned 26. oktober 2010]
- Koci, J. (2009, 20. januar). Albania's ID cards key to visa regime, elections. *Southeast European Times*. Tilgjengelig fra http://www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/en_GB/features/setimes/features/2009/01/20/feature-02 [lastet ned 21. oktober 2010]
- [Lov om ID-kort] (2002, 10. oktober). *Ligj Nr. 8952 për dokumentin e identitetit të shtetasve Shqiptarë [Lov nr. 8952 om ID-dokument]*. Tirana: Kuvendi Popullor i Republikës së Shqipërisë [Nasjonalforsamlingen i Republikken Albania]. Tilgjengelig fra <http://www.qpz.gov.al/doc.jsp?doc=docs/Ligj%20Nr%208952%20Dat%C3%AB%2010-10-2002.htm> [lastet ned 28. oktober 2010]
- [Lov om ID-kort – beslutning] (2009, 7. januar). *Vendim Nr.1, datë 7.1.2009 [Beslutning Nr. 1, datert 7.1.2009]*. Tirana: Kuvendi Popullor i Republikës së Shqipërisë [Nasjonalforsamlingen i Republikken Albania]. Tilgjengelig fra <http://www.moi.gov.al/images/pdf/vkm2009/VKM.1.2009.pdf> [lastet ned 28. oktober 2010]
- [Lov om statsborgerskap] (1998, 5. august). *Law on Albanian Citizenship, Law No. 8389*. Tirana: People's Assembly of the Republic of Albania. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b5c10.html> [lastet ned 26. oktober 2010]
- [Lov om statsborgerskap - endringer] (1999, 21. januar). *Law No. 8442, on Some Changes in Law No. 8389 dated 05 August 1998 "On Albanian Citizenship"*. Tirana: People's Assembly of the Republic of Albania. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f4e16744.html> [lastet ned 26. oktober 2010]

- [Lov om pass] (2000, 23. oktober). *Ligj Nr. 8668 Për pajisjen e shtetasve shqiptarë me pasaportë për jashtë shtetit* [Lov nr. 8668 om utstedelse av pass til innbyggerne]. Tirana: Kuvendi Popullor i Republikës së Shqipërisë [Nasjonalforsamlingen i Republikken Albania]. Tilgjengelig fra <http://77.242.19.116/drjuridike/Baza%20ligjore.Aktet%20Ligjore/3.Ligjet/Ligji%20nr.8668%20-%20per%20pajisjen%20e%20shtetasve%20shqiptare%20me%20pasaporta%20per%20jashte%20shtetit.doc> [lastet ned 28. oktober 2010]
- [Lov om pass – endringer] (2010, 30. juli). *Ligj Nr. 6660 (10 306) për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin Nr. 8668* [Lov nr. 6660 (10 306) om tilføyelser og endringer i lov nr. 8668]. Tirana: Presidenten i Republikken Albania. Tilgjengelig fra <http://www.scribd.com/doc/37091181/111-2010> [lastet ned 28. oktober 2010]
- OSCE Presence in Albania (2008a, 14. august). *Albania finalizes computerization of civil status data, starts issuing printed civil status certificates*. Tirana: OSCE. Tilgjengelig fra http://www.osce.org/albania/item_1_32573.html [lastet ned 1. oktober 2010]
- OSCE Presence in Albania (2008b). *Report by the Head of the OSCE presence in Albania to the OSCE Permanent Council, 16. October 2008*. Tirana: OSCE. Tilgjengelig via http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1224448080_34390-en.pdf [lastet ned 22. oktober 2010]
- OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (2009, 1. april). *Republic of Albania Parliamentary Elections 2009*. Warszawa: OSCE. Tilgjengelig fra http://www.osce.org/documents/odihr-el/2009/04/37057_en.pdf [lastet ned 22. oktober 2010]
- OSCE Presence in Albania (2010, mai). *Project on Modernization of Address and Civil Registration Systems in Albania*. Tirana: OSCE. Tilgjengelig fra http://www.osce.org/publications/pia/2010/05/44143_1476_en.pdf [lastet ned 15. oktober 2010]
- Southeast European Times (2010, 26. oktober). *Forgery ring smashed in Tirana*. *Southeast European Times*. Tilgjengelig fra http://www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/en_GB/newssummary/ [lastet ned 26. oktober 2010]
- UDI (2003). *Rapport fra tjenestereise til Albania 3.-7. mars 2003*. Oslo: UDI.
Kun internt tilgjengelig i Landdatabasen under Albania / Begrenset adgang / UDI-rapporter. Rapporten er unntatt offentlighet.
- UNODC, dvs. United Nations Office on Drugs and Crime (2008, mars). *Crime and its impact on the Balkans*. New York: UNODC. Tilgjengelig fra <http://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/greater-stability-in-the-balkans-is-lowering-crime.html> [lastet ned 22. oktober 2009]
- U.S. Department of State, Bureau of Consular Affairs (u.å.). *Albania Reciprocity Schedule: Documents*. Washington DC: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra http://travel.state.gov/visa/fees/fees_4881.html?cid=3494 [lastet ned 26. oktober 2010]

- [Passregelverk] (2009, 8. mai). *Nr. 308 për Pajisjen me pasaportë biometrike të Shtetasve [Utstedelse av biometriske pass]*. Tirana: Ministria e Punëve të Jashtme e Republikës së Shqipërisë [Utenriksdepartementet i Republikken Albania]. Tilgjengelig fra <http://www.qpz.gov.al/doc.jsp?doc=docs/Udhezim%20Nr%20308%20Datë%2008-05-2009.htm> [lastet ned 18. oktober 2010]
- [Passregelverk] (2010, 12. juli). *Rrugët se si mund të pajiset shtetasi me pasaportë udhëtimi [Utstedelse av pass fra utlandet]*. Tirana: Ministria e Punëve të Jashtme e Republikës së Shqipërisë [Utenriksdepartementet i Republikken Albania]. Tilgjengelig fra http://www.mfa.gov.al/index.php?option=com_content&view=article&id=5438&Itemid=82&lang=sq [lastet ned 27. oktober 2010]
- Wikipedia (u.å.a.). *Albanian passport* (sist endret 27. september 2010). Tilgjengelig fra http://en.wikipedia.org/wiki/Albanian_passport [lastet ned 27. oktober 2010]
- Wikipedia (u.å.b.). *Albanian Identity Card* (sist endret 18. oktober 2010). Tilgjengelig fra http://en.wikipedia.org/wiki/Albanian_Identity_Card [lastet ned 27. oktober 2010]

Muntlige kilder

- Albanias ambassade i Stockholm. Telefonsamtale 3. februar 2009
- Albanias ambassade i Stockholm. E-post av 20. og 22. oktober 2010